

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY

TORNAĽA

Adresa: Mierová 1, 982 01 Tornaľa

IČO: 35678411

e.mail: domovtornala01@stonline.sk, domovtornala01@centrum.sk

Telefón/fax: 0475523145

Mobil: 0905843565

Adresa miesta vykonávania opatrení

Vykonávanie opatrení v samostatne usporiadaných skupinách

1. Samostatne usporiadaná skupina „Tulipány“ Tornaľa, Tulipánova 6
2. Samostatne usporiadaná skupina „Slniečnice“ Tornaľa, Mierová 1
3. Samostatne usporiadaná skupina „Molíčky“ Tornaľa, Mierová 1
4. Samostatne usporiadaná skupina „Včielky“ Včelince 133
5. Samostatná skupina pre mladých dospelých Tornaľa, Mierová 1
6. Byt pre mladých dospelých Tornaľa, Škultétyho 7
7. Ambulantné pracovisko, Mierova 1, 982 01 Tornaľa pre ÚPSVaR Rimavská Sobota
8. Ambulantné pracovisko, Ľubeník MKS, pre ÚPSVaR Revúca

Vykonávanie opatrení pre profesionálne náhradné rodiny

1. Profesionálna náhradná rodina
2. Profesionálna náhradná rodina
3. Profesionálna náhradná rodina
4. Profesionálna náhradná rodina
5. Profesionálna náhradná rodina
6. Profesionálna náhradná rodina
7. Profesionálna náhradná rodina
8. Profesionálna náhradná rodina
9. Profesionálna náhradná rodina
10. Profesionálna náhradná rodina
11. Profesionálna náhradná rodina

Účel centra podľa § 45 ods. 1 písm. a) až d) zákona

Centrum pre deti a rodiny (ďalej len „centrum“), je zariadenie zriadené na účel vykonávania:

- a) opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie, alebo náhradné rodinné prostredie, na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia, alebo o uložení výchovného opatrenia (ďalej len „pobytové opatrenie súdu“),
- b) výchovných opatrení podľa § 12 ods. 1 písm. b) a d), výchovných opatrení, ktorými je uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, alebo inému odbornému poradenstvu, povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia podľa osobitného predpisu, alebo neodkladných opatrení, ktorými je uložená takáto povinnosť (ďalej len „ambulantné výchovné opatrenie“),
- c) opatrení na predchádzanie vzniku, prehlbovania a opakovania sa:
 1. krízových situácií dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí, alebo náhradnom rodinnom prostredí,
 2. porúch psychického vývinu, fyzického vývinu, alebo sociálneho vývinu dieťaťa z dôvodu problémov v prirodzenom rodinnom prostredí, náhradnom rodinnom prostredí, širšom sociálnom prostredí a v medziľudských vzťahoch.

Druh a forma vykonávaných opatrení v centre:

Pobytové opatrenia:

- Pobytové opatrenia súdu
- Dobrovoľný pobyt pre deti - opatrenia pobytovou formou pre dieťa na základe dohody

Ambulantné opatrenia a terénne opatrenia

- Odborné metódy poradensko-psychologickej pomoci rodinám so špecifickým problémom pri krízových situáciách - § 11 ods. 3 písm. d)
- odborné metódy práce na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa - § 11 ods. 3 písm. b) bod 2
- § 73 ods. 6 písm. e) - poskytovanie sociálneho poradenstva mladému dospelému po ukončení náhradnej starostlivosti
- § 73 ods. 6 písm. a) - opatrenia na overenie situácie dieťaťa na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa
- odborné metódy na zhodnotenie situácie dieťaťa a rodiny - §11 ods.3 písm. b) bod 5
- uloženie dieťaťu, rodičovi alebo osobne, ktorá sa osobne stará o dieťa, povinnosti zúčastniť sa na výchovnom alebo sociálnom programe - § 12 ods. 1 písm. d)
- vykonávanie povinností uložených na zabezpečenie účelu výchovné opatrenia - § 37 ods. 4 zákona o rodine
- odborné metódy na podporu obnovy alebo rozvoja rodičovských zručností - § 11 ods. 3 písm. b) bod 4

Opis cieľovej skupiny centra

- **dieťa** : vykonávanie opatrení pobytovou formou na samostatne usporiadanej skupine, ambulantnou a terénnou formou,
- **plnoleté fyzické osoby**: vykonávanie opatrení pre mladých dospelých pobytovou formou na skupine mladých dospelých, ambulantná forma, terénna forma
- **rodiny**: vykonávanie opatrení ambulantnou a terénnou formou.

Dôvody vylučujúce vykonávanie opatrení v centre

- telesné alebo kombinované postihnutie (neposkytujeme ošetrovateľskú starostlivosť, nedisponujeme bezbariérovými priestormi),
- poruchy správania (v centre nie sú vytvorené vhodné podmienky na vykonávanie opatrení pre deti s poruchami správania),
- dieťa, mladý dospelý, plnoletá fyzická osoba so závislosťou, (v centre neposkytuje služby psychoterapeut a ďalší kompetentní odborníci, pre tento účel centrum nedisponuje vhodnými priestorovými podmienkami),
- infekčné ochorenia, (ochrana detí a zamestnancov, v centre, nie sú vytvorené vhodné podmienky na vykonávanie opatrení pre osoby s infekčným ochorením),
- vzdialenosť klientov nad 50 km,
- nedostatočné obsadenie odborného tímu,
- nedostatočné materiálo-technické zabezpečenie,
- nezodpovedajúce priestory pre ambulatnú formu práce.

Celkový počet miest v centre

Celkový počet miest v centre je 68 detí

- rodinný dom v Tornali, Tulipánova 6, poskytuje priestor pre jednu samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou **8 detí na pobytové opatrenia súdu a 2 detí na dobrovoľné pobyty**.
- rodinný dom vo Včelinciach č. 133, poskytuje priestor pre jednu samostatne usporiadanú skupinu s kapacitou **8 detí**,
- kmeňová budova v Tornali, Mierová 1, poskytuje priestor pre dve samostatne usporiadané skupiny s kapacitou **8 detí + 8 detí** a priestor pre skupinu pre mladých dospelých s kapacitou **6 mladých dospelých**,
- byt v Tornali, Škultétyho 7, poskytuje priestor pre **6 mladých dospelých**,
- jedenásť profesionálnych náhradných rodín, ktoré poskytujú starostlivosť **22 deťom**.

Vnútorne priestory a vonkajšie priestory centra

Rodinný dom v Tornali, Tulipánova 6, bol zakúpený v roku 2013 a v roku 2014 prešiel rekonštrukciou. Dom má prízemie spojené s garážou a prvé poschodie. Dom sa nachádza v zástavbe rodinných domov spojených spoločnou stenou.

Popis rodinného domu:

- vnútorné priestory:
 - pivničné priestory: schodište, kotolňa,
 - prízemie: hlavný vchod, chodba, kúpeľňa, kuchyňa, obývacia izba, spálňa pre 2 deti, balkón, východ na dvor,
 - poschodie: schodište, 4 spálne: 2+2+2+2, kúpeľňa s WC, šatňa na odkladanie sezónneho oblečenia.

- vonkajšie priestory:
- nádvorie: altánok, zeleninová záhrada, dielňa pre staršie deti, skladová miestnosť pre športové a rekreačné náradie.

Rodinný dom Včelince č. 133 bol zakúpený v roku 2008 a zrekonštruovaný v roku 2009. Nachádza sa v obci vzdalenej od Tornale 3 km. Dom sa nachádza v zastavanej časti obce.

Dom má prízemie a poschodie.

- vnútorné priestory:
- pivničné priestory: kotolňa na plynové kúrenie, skladové priestory,
- prízemie: hlavný vchod, vstupná predsieň, obývačka, kuchyňa, kúpeľňa s WC, špajza, východ na dvor,
- poschodie: schodište, chodba, 4 spálne: 2+2+2+2, kúpeľňa s WC.
- vonkajšie priestory:
- súčasťou domu je dvor, zeleninová záhrada, garáž, skladové priestory.

Kmeňová budova Tornal'a, Mierova č.1 je historická kúria. Ako sirotinec začal fungovať v roku 1947 a prešiel niekoľkými prestavbami. Nachádza sa neďaleko centra Tornale. V areáli sa nachádzajú 3 samostatne stojace budovy so samostatnými vchodmi.

- vnútorné priestory:
 - pivničné priestory: kotolňa.
- Stredná budova má dva samostatné vchody, prvý vchod je pre samostatne usporiadanú skupinu a druhý vchod je pre administratívne priestory.

Samostatne usporiadaná skupina /stredná/: vchod, veľká hala, kuchyňa, skladové priestory, 2 kúpeľne s WC, obývačka, 5 spální: 2+2+2+1+1.

Administratívne priestory: vchod, spojovacia chodba, kancelárske priestory pre ekonomický úsek, riaditeľa, psychológov, sociálnych pracovníkov. Spoločenská miestnosť, kuchynka, kúpeľňa so sprchovacím kútom a WC.

Samostatne usporiadaná skupina /horná/: samostatne stojaca budova so spoločným dvorom, vchod, predsieň, obývačka, kuchyňa, špajza, 4 spálne: 2+2+2+2, dve kúpeľne s WC, skladové priestory.

Skupina pre mladých dospelých: samostatne stojaca budova s vlastným dvorom, garážou a terasou. Vchod, predizba, kuchyňa, kúpeľňa s WC, spojovacia chodba, obývačka, 2 izby: 3+3.

- vonkajšie priestory:
- exteriér kmeňovej budovy tvorí kvetinová záhrada, futbalové ihrisko, dvor s preliezkami, garáž, ovocný sad.

Ambulancia

Byt pre mladých dospelých Tornal'a, Škultétyho č.7, bol zakúpený v roku 2008 a čiastočne zrekonštruovaný. Ide o trojizbový byt s tromi spálňami: 2+2+2. Byt sa nachádza v 8. poschodovom bytovom dome, na sídlisku, na 5. poschodí.

- vnútorné priestory:
- predsieň, kuchyňa, obývačka, 3 spálne, kúpeľňa, WC.
- vonkajšie priestory:
- spoločný areál bytového domu.

Deti a mladí dospelí majú dostatok priestoru pre pokojné bývanie, súkromie, odpočinok, rozhovory s blízkymi osobami, priestor pre úschovu a uloženie svojich osobných vecí. Zabezpečujeme uspokojenie základných hygienických požiadaviek, v podmienkach primeraného hygienického štandardu. WC a kúpeľňa zriadená zvlášť pre dievčatá a chlapcov, samostatná kuchyňa, dostatočný osobný priestor na izbách.

Počet zamestnancov centra, štruktúra pracovných miest s uvedením dosiahnutého vzdelania zamestnancov

Vykonávanie opatrení a starostlivosť o deti pobytovou formou v centre zabezpečuje:

Úsek starostlivosti o deti:

- vedúca úseku starostlivosti o deti - pedagogické vzdelanie VŠ 2. stupňa,
- 12 vychovávateľov s úplným stredným vzdelaním v pedagogickom odbore,
- 12 pomocných vychovávateľov s úplným stredným vzdelaním.

Odborný tím centra:

- 3 psychológovia – VŠ vzdelanie 2. stupňa v príslušnom odbore,
- 1 sociálny pracovník – VŠ vzdelanie 2. stupňa v príslušnom odbore,
- 2 sociálni pracovníci - VŠ vzdelanie 1. stupňa v príslušnom odbore.

Vykonávanie opatrení a starostlivosť o deti ambulantnou a terénnou formou v centre poskytuje OT:

Zabezpečujúci náhradnú rodinnú starostlivosť:

- 1 psychológ – VŠ vzdelanie 2. stupňa v príslušnom odbore,
- 1 sociálny pracovník - VŠ vzdelanie 2. stupňa v príslušnom odbore.

Zabezpečujúci zanedbávanie (prispôsobenie sa novej situácii, sanácia rodiny, riešenie konfliktov v rodine, rodičovské zručnosti):

- 1 sociálny pracovník – VŠ vzdelanie 2. stupňa v príslušnom odbore,
- 1 sociálny pracovník - VŠ vzdelanie 1. Alebo 2. stupňa v príslušnom odbore,

Vykonávanie opatrení a starostlivosť o deti pobytovou formou v centre zabezpečované externými odborníkmi:

- Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie,
- Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva Poltár , Rožňava (aj v maďarskom jazyku),
- Klinický psychológ,
- Psychoterapeut,
- Canisterapeutický tím,
- Klub abstinujúcich alkoholikov,
- Policajný zbor a iné podľa potreby.

Spôsob oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom centra alebo špecializovaným programom centra

Program centra je zverejnený v kmeňovej administratívnej budove, vo vstupnej miestnosti na informačnej nástenke a na webovej stránke centra. Deti, rodičia a iné fyzické osoby, sú o programe centra informovaní ústnou formou po príchode do centra, spôsobom primeraným ich veku, schopnostiam a rozumovej vyspelosti. Oboznámenie s programom uskutočňuje v centre sociálny pracovník, alebo vedúca úseku starostlivosti o deti, najneskôr do 48 hodín od prijatia dieťaťa do centra, individuálnym rozhovorom. O oboznámení s programom sa vypracuje písomný záznam.

Odborné metódy práce s dieťaťom, jeho rodinou a inými plnoletými fyzickými osobami, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a spôsob zapájania sa spolupracujúcich subjektov do odbornej práce centra

Psychologické odborné metódy:

Klinické metódy:

- Pozorovanie (priame, nepriame a nepriame pozorovanie pomocou rozhovoru)
- Rozhovor (poznávací, riadený, neriadený)
- Anamnéza (rodinná, medicínska, osobná, autoanamnéza, heteroanamnéza – štúdium dokumentácie a analýza údajov)
- Štandardizované psychodiagnostické nástroje:
- Vývinové škály
- Testy inteligencie (jednodimenzionálne a komplexné)
- Testy špeciálnych schopností (testy pozornosti, testy pamäte)
- Projektívne testy (Grafické projektívne testy a manipulačný projektívny test – Familienbrett)
- Dotazníky

Individuálne psychologické poradenstvo:

- Poradenstvo pre deti, mládež a mladých dospelých
- Poradenstvo pre biologických rodičov
- Poradenstvo pre žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť
- Psychologické sprevádzanie
- Hrové techniky
- Hry so psychologickým a edukatívnym potenciálom
- Analýza spontánnych produktov
- Diskusné metódy
- Inscenačné metódy
- Metódy autentickej skúsenosti
- Relaxačné metódy (riadená relaxácia aj s obrazmi)
- Prednáškové metódy
- Intervenčné aktivity
- Krízová intervencia

Skupinové psychologické poradenstvo:

- Sociálno – psychologický výcvik
- Inscenačné metódy
- Diskusie
- Rozhovor
- Hranie rolí
- Tréning komunikačných zručností (formou metódy nenásilnej komunikácie)
- Tréning sociálnych zručností

Preventívno-výchovná činnosť:

- Prednášky (zabezpečované internou a externou formou)
- Preventívne aktivity (individuálna, skupinová forma)
- Diskusie

Terapeutická činnosť (interná, externá forma):

- Relaxačno-symbolická psychoterapia pre mladých dospelých (podľa potreby)
- Canisterapia pre deti a mládež (podľa potreby a možnosti rozpočtu DeD)
- Individuálna psychoterapia pre deti a mládež (podľa potreby)

Individuálne a skupinové poradenstvo zabezpečujeme v slovenskom aj maďarskom jazyku.

- psychologická intervencia,
- krízová intervencia,
- scrinning aktuálneho emočného stavu,
- vstupná odborná diagnostika,
- opakované odborné psychodiagnostické vyšetrenie,
- periodická odborná psychodiagnostika,
- individuálna psychologická starostlivosť,
- sociálno-psychologický výcvik,
- preventívne aktivity.

• Odborné metódy sociálnej práce:

- pozorovanie,
- rozhovor,
- sociálne hodnotenie a diagnostika,
- sociálna intervencia,
- krízová intervencia,
- sociálna prevencia,
- sociálne a informačné poradenstvo,
- prípadová konferencia,
- sociálne plánovanie,
- sociálna práca s jednotlivcom,
- sociálna práca so skupinou.

• Pedagogické odborné metódy:

- motivačné – (motivačný rozhovor, pochvala, povzbudenie, kritika),
- expozičné – (rozhovor, pozorovanie, demonštrácia činnosti, hra, poradenstvo, prevencia sociálno-patologických javov),

- fixačné – (opakovanie, precvičovanie, zdokonaľovanie zručností),
- metóda presvedčovania – priame, slovné pôsobenie,
- metóda cvičenia a navykania – vytváranie správnych návykov, odstraňovanie nesprávnych, nacvičovanie praktických zručností,
- metóda kontroly a hodnotenia – pochvala, odňatie výhod,
- diagnostické – (štúdium spisovej dokumentácia, konzultácie, vypracovanie diagnostickej správy),
- plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti.

Centrum zabezpečuje psychologické, sociálne a výchovné odborné metódy ako i ďalšiu odbornú pomoc v slovenskom aj v maďarskom jazyku.

Rozsah hodín počas dňa a dní v týždni , počas ktorých sa vykonávajú jednotlivé opatrenia

Opatrenia, ktoré centrum vykonáva ambulantnou a terénnou formou, sa vykonávajú denne počas pracovného týždňa v čase od 9.30 hod. do 15,30 hod. v prípade dohody môžu byť pracovníci k dispozícii počas pracovného týždňa aj v čase od 7.00 hod. do 19.00 hod. Rozsah hodín zamestnanca je 175 hodín mesačne a priamy výkon zamestnanca je 70 hodín mesačne.

Tvorba a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa, opis tvorby a vyhodnocovania individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou, alebo plánu odbornej práce s plnoletou fyzickou osobou

Individuálne potreby každého dieťaťa na základe jeho stupňa vývinu a osobných predpokladov, ako aj jeho najlepší záujem, sa sledujú prostredníctvom individuálnych plánov rozvoja osobnosti dieťaťa. Individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa smeruje k riešeniu budúcnosti dieťaťa, k zabezpečeniu pozitívneho psychického, fyzického a sociálneho vývinu. Súčasťou individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa je:

- **Plán sociálnej práce dieťaťa a rodiny**

Vychádza z potrieb dieťaťa a jeho rodiny, vypracováva sa na základe určených úloh z prípadových konferencií, porád, pracovných stretnutí. Vypracováva sa na obdobie jedného roka, vyhodnocuje sa jedenkrát polročne za účasti participujúcich subjektov.

- **Plán psychologickej starostlivosti**

Vypracováva psychológ centra, vychádzajúc z individuálnych potrieb klienta, na obdobie jedného roka a vyhodnocuje sa jedenkrát polročne. Súčasťou tohto plánu sú odporúčania pre prácu s dieťaťom, s cieľom zabezpečenia jeho harmonického vývinu.

- **Plán :**

Výchovnej práce s dieťaťom do 15 rokov veku

- na uspokojenie špecifických potrieb detí – zdravotnej, psychologickkej, špeciálnopedagogickej starostlivosti, kultivovanie hygienických návykov, prevencie závislostí,
- v oblasti vzdelávania – získavanie nových vedomostí, zručností a návykov, rozvíjanie efektívnych spôsobov učenia, rozvíjanie samostatnosti v príprave na vyučovanie,
- v oblasti voľnočasových aktivít a záujmov dieťaťa - spolourozhodovania o živote na samostatne usporiadanej skupine, rozvíjania základných manuálnych a technických zručností, rozvíjania talentu, plánovania a účasti na športových aktivitách, rozvíjania základných zručností, potrebných pre život,
- v oblasti kontaktov a spolupráce s blízkymi osobami - udržiavania kontaktov s biologickou rodinou, plánovania návštev, udržiavania kontaktov s osobami blízkymi dieťaťu, rozvíjania slušnej komunikácie, prejavovania ohľaduplnosti a úcty,
- v oblasti záujmov dieťaťa - spolourozhodovania o živote na skupine, rozvíjania talentu, plánovania návštev kultúrnych akcií, podieľania sa na príprave kultúrnych podujatí, výroby výrobkov a ozdôb, zadelenia vreckového – finančnej gramotnosti.

Osamostatnenia sa dieťaťa od 15 rokov veku

- v oblasti prípravy na povolanie – získavania vzdelania, životných skúseností a hodnôt,
- v oblasti schopnosti zabezpečenia fyzických a materiálnych potrieb – starostlivosti o zdravie, vedenia domácnosti, plánovania voľného času, prevencie, sebadisciplíny,
- v oblasti schopnosti zabezpečenia psychických potrieb – vzťahy s biologickou rodinou, partnerské, rovesnícke vzťahy, sociálne vzťahy,
- v oblasti zabezpečenia sociálnych potrieb – finančná gramotnosť, rozvoj osobnostných zručností a schopností.

Plán výchovnej práce s dieťaťom a plán osamostatnenia sa vypracováva dieťa za pomoci sprevádzajúcej osoby, na obdobie jedného mesiaca, vyhodnocuje ho dieťa za usmernenia sprevádzajúcej osoby jedenkrát mesačne.

Podmienky pre záujmovú činnosť, športovú činnosť, kultúrnu činnosť, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Naším spoločným cieľom je vytvárať podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí.

	V rámci centra	V rámci mesta Tornaľa	V rámci okresu, kraja, SR
Záujmová a rekreačná činnosť	Výlety organizované na Deň detí, Mikuláša, vyrábanie dekoratívnych predmetov rôznymi technikami, tanečný krúžok,	Tanečný krúžok, krúžok karate, výtvarný krúžok, kúpalisko Tornaľa, Bretka, krúžok „piatačik“,	Motorkary – Plešivec, Laser aréna – Rimavská Sobota, Wellnes Brzotín, Včelince,

	turistika do okolitej prírody, skupina baví skupinu	tabletový krúžok	pobyt v letných a zimných táboroch
Športová činnosť	Športové dni, futbalové zápasy	Tréning v MFK Tornaľa, Gemer, posilňovňa, zumba	Regionálne športové hry, futbalové zápasy s MFK
Kultúrna činnosť	Príprava programov na rôzne akcie, organizácia a príprava vianočného programu	ZUŠ – odbor hudobný, Mestská knižnica, vystúpenie z príležitosti Dňa mesta, Dňa matiek, Mesiaca úcty ku starším kino pri MsKS	Účasť na Melódiách šťastia Prešov, Najmilšom koncerte roka Zvolen, kino v Banskej Bystrici, v Rimavskej Sobote, v Košiciach
Prejavovanie náboženského vyznania a viery	Večerné modlitbičky	Návšteva hrobov blízkych zosnulých účasť na sv. omše, bohoslužby	Návšteva hrobov blízkych zosnulých

Zabezpečenie zdravotnej starostlivosti o dieťa a plnoletú fyzickú osobu, pre ktorú sa vykonáva pobytové opatrenia v centre

V rámci mesta Tornaľa	V rámci okresu, kraja	Iné
Praktický lekár pre deti a dorast	Neurológia	Detská psychiatrická liečebňa, Hraň
Praktický lekár pre dospelých	Imunológia	Psychiatrická nemocnica Kremnica
Stomatológ	Pedopsychiatria	Svet zdravia - RS
Gynekológia	Nefrológia	Psychiatrická nemocnica, Michalovce
Chirurgia	Ortopédia	
Ophtalmológia	Kardiológia	
Pedopsychiatria	Gastroenterológia	
Urológia	Alergológia	
Interné	Kožné	
Radiológia		
Neurológia		

Zdravotnú starostlivosť dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine zabezpečuje profesionálny náhradný rodič v mieste svojho bydliska, alebo v blízkom okolí, podľa dostupnosti. Odborná zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná na základe odporúčania pediatra. Kontrola zabezpečovania zdravotnej starostlivosti je realizovaná minimálne 2 x ročne, osobným,

telefonickým, alebo písomným kontaktom medzi sociálnym pracovníkom centra a zabezpečovateľom pediatrickej starostlivosti.

Zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolania dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v centre

V rámci mesta Tornaľa	V rámci okresu/ kraja
Materská škola	Materská škola Včelince
Základná škola P.J.Šafárika s vyučovacím jazykom slovenským	Základná škola Poltár
Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským F. Kazincyho	Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským Včelince
Odborné učilište internátne	Základná škola Jesenské
Stredná odborná škola, odbory s vyučovacím jazykom slovenským aj maďarským	Základná škola Gemerská Panica
	Stredná odborná škola obchodu a služieb Rimavská Sobota
	Stredná technická a agropotravinárska škola – Rimavská Sobota
	Pedagogická a sociálna akadémia – Lučenec
	Špeciálna ZŠ internátne Fiľakovo, Rožňava

Centrum zabezpečuje prípravu na povolanie dieťaťa aj v ďalších mestách a školách, na základe záujmu dieťaťa, vo vyučovacom jazyku slovenskom aj maďarskom.

Centrum zabezpečuje opatrenia aj pre deti, ktoré sú v rámci vzdelávania integrované z dôvodu poruchy učenia a z dôvodu narušenej komunikačnej schopnosti. Takéto vzdelávanie sa realizuje v bežných triedach škôl, na základe špeciálno-pedagogického vyšetrenia. Špeciálno – pedagogická diagnostika dieťaťa je zabezpečená prostredníctvom Súromného špeciálno - pedagogického centra v Poltári a Centra špeciálno - pedagogického poradenstva v Rožňave. V centre špeciálno – pedagogického poradenstva v Rožňave sa zabezpečuje špeciálnopedagogická diagnostika detí aj v maďarskom jazyku.

Práva dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, práva a povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby

Práva a povinnosti dieťaťa, sú dieťaťu vysvetlené zrozumiteľným spôsobom

- **Práva dieťaťa:**

- dieťa má právo na starostlivosť a lásku: máš právo na to, aby Ťa niekto dospelý mal rád a staral sa o teba,

- všetky deti sú si rovné: si rovnako vzácny ako ostatné deti, nezáleží na tom či sa nejakým odlišuješ od ostatných,
- každé dieťa má právo na dostatok zdravej výživy: máš právo na zdravé jedlo. Rodičia alebo iní dospelí majú povinnosť starať sa o Teba, aby si nebol hladný,
- každé dieťa má právo na vzdelanie: máš právo, ale aj povinnosť chodiť do školy a učiť sa. Nikto Ti nesmie brániť chodiť do školy,
- každé dieťa má právo na lekársku starostlivosť: keď si chorý, máš právo na ošetrovanie lekárom, musíš sa však riadiť jeho pokynmi,
- každé dieťa má právo na hru a voľný čas: máš právo hrať sa, alebo venovať sa svojim záujmom, keď si splníš svoje povinnosti v škole, doma, alebo tam, kde je to potrebné,
- deti nesmú ťažko pracovať: pomáhať pri práci doma je nevyhnutné. Nikto Ťa však nesmie nútiť aby si ťažko pracoval. Zarábať peniaze v určitých podmienkach môžeš od 15 rokov,
- žiadne dieťa nesmie byť týrané: nikto Ti nesmie ubližovať, biť Ťa, nadávať Ti alebo šikanovať Ťa,
- deti sa nesmú stať obeťami násillia a vojny: v krajinách, kde je vojna, nesmie nikto nútiť deti bojovať,
- deti nesmú byť sexuálne zneužívané: nikto Ťa nesmie objímať, bozkávať, alebo nútiť Ťa k iným veciam, ktoré sú Ti nepríjemné,
- deti majú právo vyjadriť svoj názor: môžeš povedať čo si myslíš, ale musí to byť povedané slušne, bez kriku, nadávok a zároveň musíš rešpektovať, že niekto iný má iný názor,
- deti majú právo zvoliť si svoje vierovyznanie: ak chceš, môžeš veriť v akéhokolvek Boha, máš na to právo, môžeš navštevovať miesta, kde sa so svojim Bohom môžeš porozprávať, napr.: kostol, synagóga, mešita,
- deti majú právo stretávať sa a združovať sa podľa vlastného výberu: máš právo stretávať sa so všetkými deťmi, ktoré sú slušné a navádzajú Ťa na zlé veci,
- deti majú právo na prístup k informáciám: máš právo, aby si sa dozvedel všetko, čo Ťa zaujíma.

Deti môžu vyjadriť svoje pripomienky a názory na spoločných komunitách centra a anonymne v listovej forme cez schránku dôvery, ktorá je v centre uložená na dostupnom mieste a pravidelne sa kontroluje. Deti sú upovedomené o linkách dôvery - všetky telefónne čísla liniek dôvery sú vyložené na viditeľnom mieste.

Dieťa môže v prípade ohrozenia zdravia a života vyhľadať PZ SR a zmluvného pediatra.

Povinnosti dieťaťa, alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre a opis povinností rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia v centre, vrátane podmienok návštev v centre, tak, aby návštevy nenarúšali program centra.

- **Povinnosti dieťaťa:**

- dieťa je povinné svojim rodičom prejavovať primeranú úctu a rešpektovať ich. Ak dieťa žije s rodičmi, je povinné podieľať sa osobnou pomocou na spoločných potrebách rodiny a prispievať na úhradu potrieb rodiny podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov: keďže sa o Teba rodičia alebo iné osoby starajú, pomáhajú Ti a snažia sa aby si sa mal čo najlepšie, je tvojou povinnosťou za túto snahu správať sa k nim úctivo, komunikovať s nimi s rešpektom,

pomáhať im v domácnosti a prebrať niektoré drobné povinnosti na seba, aby si ich odbremeniť od každodenných starostí,

- dieťa je povinné spolupracovať so svojimi rodičmi v záujme starostlivosti o neho a jeho výchovu, plniť si svoje vzdelávacie povinnosti primerane svojim schopnostiam a vyvarovať sa spôsobu života, ktorý by mohol byť pre neho ohrozujúci, najmä užívaniu látok, ktoré poškodzujú jeho telesné a duševné zdravie: mal by si sa snažiť prijať Váš spoločný život tým, že sa budeš správať podľa toho, ako si to Tvoji rodičia alebo iné osoby, ktoré sa o Teba starajú, želajú. Pokiaľ Ti spôsob starostlivosti a výchovy nevyhovuje, snaž sa prejavovať svoj názor, porozprávať sa o tom s rodičmi, alebo s osobami, ktoré sa Ti snažia pomáhať. Tvojou povinnosťou je chodiť do školy a snažiť sa čo najlepšie plniť si povinnosti v súvislosti so vzdelávaním. Tiež je Tvojou povinnosťou chrániť svoje zdravie.
- dodržiavať ustanovenie vnútorného poriadku detského domova,
- dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia, hygienické predpisy, protipožiarne predpisy,
- dodržiavať denný časový harmonogram samostatne usporiadanej skupiny,
- dôsledne a včas plniť pokyny svojich vychovávateľov, ale aj iných výchovných pracovníkov, ktorí sú poverení organizovaním a pedagogickým dozorom pri rôznych činnostiach v detskom domove, alebo mimo neho,
 - správať sa slušne a zdvorilo voči vychovávateľom, zamestnancom detského domova, deťom a osobám, s ktorými prichádzajú do styku bez ohľadu na ich vek a sociálne postavenie, svojím správaním v detskom domove aj mimo neho robiť dobrú povest' sebe a celému detskému domovu,
 - dodržiavať zásady slušného správania a komunikácie bez invektív a nadávok, vykať všetkým zamestnancom detského domova,
 - zúčastňovať sa návštev lekára, preventívnych prehliadok,
 - aktívnou prácou zúčastňovať sa na čistote, hygiene, ochrane zariadenia samostatne usporiadanej skupiny, jej okolia, areálu a majetku detského domova,
 - denne sa pripravovať na vyučovanie, navštevovať školské zariadenie,
 - udržiavať svoje osobné veci v čistote a poriadku, starať sa a šetriť ich ako i veci, zariadenie a majetok skupiny,
 - dôsledne dodržiavať stanovený čas vychádzok, dieťa nesmie svojvoľne opustiť priestory detského domova bez súhlasu vychovávateľa,
 - denne sa zúčastňovať pri príprave stravy- dieťa nad 15 rokov, dieťa do 15 rokov sa zúčastňuje pri pomocných prácach v kuchyni, pričom dodržiava bezpečnostné a hygienické predpisy,
 - dodržiavať prísny zákaz užívania alkoholických látok, fajčenia, realizovania hazardných hier,
 - v prípade podozrenia sa podrobiť vyšetreniu,
 - hospodárne a účelovo využívať vreckové.

Pokiaľ dieťa zastáva taký názor, že sú porušené jeho práva a slobody, ocitne sa v situácii kedy potrebuje riešiť svoj problém s iným zamestnancom, ako profesionálnym náhradným rodičom, môže sa osobne alebo telefonicky obrátiť na nasledovných zamestnancov centra: riaditeľa, psychológa, vedúceho úseku starostlivosti o deti, sociálneho pracovníka.

- **Podmienky návštev v centre**

Cieľom je udržiavanie a nadväzovanie vzťahov detí s ich biologickou rodinou a osobami blízkymi dieťaťu.

- deti majú možnosť kontaktovať príbuzného jedenkrát do týždňa zo služobného telefónu ako aj komunikovať s ním cez sociálne siete,
- deti nad 15 rokov majú umožnené navštíviť svoju biologickú rodinu na krátkodobé víkendové pobyty 2 x do mesiaca,
- deti majú možnosť zúčastňovať sa aj dlhodobejších pobytov vo svojej rodine (prázdniny, predĺžené víkendy). Majú možnosť kedykoľvek písomne kontaktovať svoju rodinu. Biologická rodina a osoby blízke dieťaťu majú možnosť osobne navštíviť dieťa v centre každý deň, počas návštevnych hodín. S rodinou môže opustiť dieťa centrum na krátku priepustku (v rámci mesta),
- biologická rodina a osoby blízke dieťaťu majú možnosť kontaktovať sa s dieťaťom denne telefonicky do 20.00 hod., písomne kedykoľvek a cez sociálne siete denne, do 20. hod.

- **Povinnosti rodiča alebo inej fyzickej osoby , pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre**

- dodržiavať zákony SR, predpisy a pokyny zamestnancov centra
- zaobchádzať s majetkom centra šetrne a bez ujmy
- dodržiavať zásady slušného správania sa
- dodržiavať osobnú hygienu
- nahlásiť záujem o pobyt dieťaťa v domácom prostredí sociálnym pracovníkom centra minimálne tri dni pred plánovaným odchodom dieťaťa do domácnosti
- prichádzať do centra v nezmenenom stave vedomia, bez vplyvu návykových a psychotropných látok, alkoholu a pod.

- **Prípady obmedzenia pobytu**

Biologickí príbuzní alebo osoby blízke dieťaťu, nemajú možnosť kontaktu s dieťaťom pri podozrení použitia omamných látok alebo alkoholu.

Výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržiavanie povinností, vrátane ich času trvania

- **Všeobecné ustanovenia pri udeľovaní výchovných prostriedkov**

- všetky výchovné prostriedky sa môžu ukladať dieťaťu do 2 mesiacov odo dňa porušenia skupinových pravidiel a domového poriadku,
- výchovné prostriedky sa udeľujú po konzultácii s dieťaťom a s vychovávateľom skupiny, počas služby ktorého došlo k porušeniu pravidiel,
- vychovávateľ so vzťahovou osobou dieťaťa a s koordinátorom skupiny spracujú návrh na udelenie výchovného prostriedku a predložia vedúcej úseku starostlivosti o deti na tlačive „Záznam o neprimeranom správaní“,
- vedúca úseku starostlivosti o deti prerokuje návrh na udelenie výchovného prostriedku s pracovníkmi odborného tímu a s riaditeľkou centra na pravidelných stretnutiach pracovníkov odborného tímu.

- **Kritériá na výchovné prostriedky – pochvaly a iné ocenenia**

Udelenie pochvaly deťom môže udeliť sprevádzajúci alebo službukonajúci vychovávateľ, koordinátor skupiny, vedúca úseku starostlivosti o deti a riaditeľ centra za:

- mimoriadny prejav aktivity,
- reprezentáciu domova na kultúrnych a športových súťažiach,
- dosahovanie vynikajúcich vzdelávacích výsledkov,
- šírenie dobrého mena centra,
- vyzdvihnutie pozitívnych vzorcov správania dieťaťa, ktoré slúžia ako príklad pre ostatné deti

- **Formy udelenia pochvaly**

- ústna forma – pred všetkými deťmi na komunite,
- písomná forma v podobe pochvalného listu, diplomu,
- vecná forma – nákup darčkového predmetu do výšky 10 eur,

- **Kritériá pre motivačné prostriedky**

V rámci posilňovania pozitívnych vzorcov správania službukonajúci vychovávateľ, koordinátor alebo sprevádzajúci vychovávateľ môže udeliť dieťaťu nasledovné výhody:

- predĺženie času vychádzky,
- návšteva kaderníctva,
- účasť na kultúrnych, športových akciách organizovaných mimo mesta,
- možnosť vybrať si odmenu- výber nového oblečenia, vyzdobiť si izbu ako súkromný priestor, naplánovať si narodeninovú oslavu, dlhšia večierka, samostatné nakupovanie osobných vecí, ošatenia

- **Kritériá na výchovné prostriedky – posilnenie disciplíny**

1. Opatrenia na posilnenie disciplíny dieťaťa sa ukladajú po objektívnom prešetrení porušovania pravidiel dieťaťom. Podľa závažnosti sa previnenia klasifikujú ako bežné porušenie pravidiel, závažné porušenie pravidiel a mimoriadne závažné porušenie pravidiel. Pri každom porušení pravidiel sa s dieťaťom prevedie pohovor, na záver ktorého má dieťa možnosť si vybrať minimálne z dvoch odňatí výhod.

- **za bežné porušenie pravidiel** sa považuje: nerešpektovanie pravidiel na skupine smernice, domového poriadku, nerešpektovanie vychovávateľa, neskorý príchod dieťaťa z vychádzky a zo školy.

Pri napomenutí vychovávateľom a koordinátorom sa dieťaťu udeľuje trest odňatia výhody. Formy odňatie výhody sú na každé dieťa individuálne a ukladajú sa do presne určeného termínu – obmedzenie vreckového, obmedzenie času vychádzky, zadržanie vreckového a jeho následné uloženie na osobný účet dieťaťa, obmedzenie času pozerania televízora, pobytu na počítači, skrátenie času používania mobilného telefónu, obmedzenie záujmovej činnosti, obmedzenie pobytu na dvore, Dieťa má zo spomenutých odňatí výhod ponúknuté minimálne 2 možnosti výberu a má možnosť rozhodnúť sa, ktoré odňatie výhod si vyberie. Doba odňatia výhody môže byť skrátená alebo predĺžená po objektívnom zhodnotení vychovávateľmi skupiny.

- **za závažné porušovanie pravidiel** sa považuje opakované bežné porušenie pravidiel, agresívne správanie voči deťom a vychovávateľom, falšovanie ospravedlnení, svojvoľné opustenie skupiny, dať si zhotoviť tetovanie na tele a dať si aplikovať piercing.

- **za mimoriadne závažná porušenie pravidiel** sa považuje zneužívanie detí na skupine, šírenie zlého mena domova, úmyselné poškodenie majetku domova, krádež, užívanie alkoholu a drogy, dopúšťanie sa trestného činu, záškoláctvo,

2. Podľa závažnosti previnenia sa ukladá dieťaťu niektoré z výchovných prostriedkov: napomenutie vychovávateľom resp. koordinátorom skupiny, pokarhanie vedúcou úseku starostlivosti o deti – po 3 záznamoch o neprimeranom správaní, verejne na komunite a v písomnej forme, pokarhanie riaditeľom centra – po 4 záznamoch o neprimeranom správaní. Po 5 zázname o neprimeranom správaní dôjde k zrušeniu dohody s mladým dospelým o poskytovaní starostlivosti, premiestnenie dieťaťa do reedukačného domova, liečebno výchovného sanatória, diagnostického centra.

U detí s poruchami správania a emotivity, ktoré sú dispenzarizované na detskej psychiatrickej ambulancii a dlhodobo užívajú psychiatrické lieky sa ich zdravotný stav prehodnotí detským psychiatrom a postupuje sa podľa jeho odporúčania.

• **Záverečné ustanovenia**

1. V prípade závažného porušenia pravidiel sa nemusí v odôvodnených prípadoch dodržiavať hierarchia (postup) výchovných prostriedkov.
2. Výchovným prostriedkom predchádzajú preventívne programy zamerané na minimalizáciu resp. elimináciu sociopatologických javov naplánované a uskutočnené psychológmi centra ako aj vychovávateľmi samostatne usporiadanej skupiny.
3. Každé porušenie pravidiel sa posudzuje individuálne.
4. Pri riešení výchovných problémov vychovávateľa úzko spolupracujú s pracovníkmi odborného tímu centra.

Spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Na účel usmerňovania sociálneho vývinu dieťaťa a mladého dospelého sa dieťaťu a mladému dospelému poskytuje vreckové mesačne v ustanovenej výške. Sociálny pracovník na základe aktuálnej výšky životného minima určí predpis vreckového na každé dieťa zvlášť podľa veku dieťaťa, vypracuje tlačivo na vreckové, ktoré následne každý mesiac odovzdá vychovávateľovi s ekonomickou agendou. Vreckové pre dieťa preberá od pracovníka ekonomického úseku poverený vychovávateľ, ktorý toto prevzatie potvrdí svojím podpisom. Na samostatnej skupine následne vreckové preberá dieťa, ktoré toto prevzatie potvrdí svojím podpisom. Dieťaťu umiestnenému v profesionálnej náhradnej rodine predpis vreckového určuje sociálny pracovník centra. Vreckové odovzdáva sociálny pracovník, na pravidelnej mesačnej návšteve v profesionálnej náhradnej rodine, za prítomnosti profesionálneho náhradného rodiča a ďalšieho zamestnanca, spravidla psychológa. Prevzatie vreckového podpisuje dieťa na to určenom tlačive. Za dieťa, ktoré ešte nevie písať, prevzatie podpíše profesionálny náhradný rodič. O spôsobe využitia vreckového rozhoduje dieťa. Dieťa je v závislosti od veku vhodne usmerňované, ale aj kontrolované, na čo vreckové využije. Kladie sa dôraz, aby bolo vreckové využité v čo najlepší prospech dieťaťa a aby zároveň bola precvičovaná finančná gramotnosť dieťaťa.

Vreckové je možné poskytnúť dieťaťu naraz, alebo vo viacerých splátkach, pričom vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič, musí dieťa oboznámiť o dôvodoch splátkového vyplácania vreckového. Každé dieťa má právo s ohľadom na vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť svoj názor. Dieťa má možnosť uložiť časť, alebo celé svoje vreckové do úschovy vychovávateľovi, alebo profesionálnemu náhradnému rodičovi, za účelom sporenia na určitý čas. Každé dieťa musí podpísať dohodu o úschove vreckového pokiaľ má o to záujem,

v ktorej sú špecifikované podmienky tohto sporenia. Z výchovných dôvodov môže vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič dieťaťu poskytnúť vreckové nižšie ako je ustanovená suma, s tým, že rozdiel vo vreckovom sa poskytne dieťaťu v mesiaci nasledujúcom mesiaci, kedy sa poskytovalo znížené vreckové, alebo sa suma odpovedajúca tomuto rozdielu uloží na účet dieťaťa. Plnoletá fyzická osoba, pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre /mladý dospelý/, preberá vreckové od sociálneho pracovníka, ktorý je tým poverený, Mladý dospelý prevzatie potvrdzuje podpisom, s vreckovým disponuje podľa svojho uváženia.

Postup v rizikových situáciách pre dieťa alebo plnoletú fyzickú osobu, pre ktoré sa vykonáva pobytové opatrenie v centre, vrátane postupu pri nedovolenom opustení centra dieťaťom, pri úraze dieťaťa alebo plnoletej FO, vážnych nezhodách medzi deťmi a deťmi a zamestnancami centra

Rizikovou situáciou sa rozumie akákoľvek neočakávaná situácia, na ktorej zvládnutie nepostačujú bežné postupy, vyžaduje si krízový plán, ohrozuje chod detského domova, alebo psychický a fyzický stav dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre. O krízových situáciách sa vyhotovuje záznam a sú hlásené vedeniu centra.

- **Agresívne právanie sa dieťaťa/plnoletej fyzickej osoby** pre ktorú sa vykonávajú opatrenia v centre – v prípade verbálnej alebo brachiálnej agresivity spojenej s atakmi, ktorú nedokáže službukonajúci vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič svojimi kapacitami zvládnuť, kontaktuje záchranné zložky, pričom do času ich príchodu na miesto ochraňuje zdravie a život ostatných klientov detského domova i samého seba.
- **Nedovolené opustenie centra dieťaťom**- pokiaľ sa dieťa nevráti do centra, alebo do profesionálnej náhradnej rodiny v stanovenom čase a vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič nemá informácie o tom, že by dieťa malo v pláne útek z centra, alebo rodiny a čaká podľa uváženia, či sa len neomeškal. V prípade, že sa dieťa nevráti, službukonajúci vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič, najneskôr pred odovzdaním služby inému vychovávateľovi kontaktuje políciu, priameho nadriadeného a následne aj vedenie centra, informuje o aktuálnej situácii, ak nastane situácia, kedy sa dieťa útekem vyhráža, alebo si je vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič na základe iných informácií vedomý, že má dieťa útek v pláne, kontaktuje políciu okamžite po svojoľnom opustení, alebo nevrátení sa dieťaťa na samostatne usporiadanú skupinu, alebo do rodiny v stanovenom čase.
- **Podozrenie z trestného činu** – službukonajúci vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič má povinnosť nahlásiť podozrenie zo spáchania trestného činu príslušnému policajnému orgánu, následne upovedomiť o tomto VÚSOD, prípadne riaditeľa centra.
- **Neoprávnené vniknutie osôb do priestoru centra** – službukonajúci vychovávateľ, alebo iný zamestnanec oboznámi osoby s pravidlami pre návštevy v centre, pokiaľ je ich správanie v rozpore s týmito pravidlami, upozorní osoby na nutnosť opustiť priestory centra. Ak osoby na výzvu nereagujú, vychovávateľ kontaktuje políciu.
- **Podozrenie z užitia omamných a návykových látok, alkoholu a pod.** dieťaťom alebo mladým dospelým- službukonajúci vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič zistí od dieťaťa alebo plnoletej fyzickej osoby informácie, kde sa zdržiaval a s kým, pokiaľ sú prejavy požitia alkoholu a iných omamných látok výrazné, odvedie dieťa, mladého dospelého na oddelenie

Policajného zboru, kde je povinný podrobiť sa dychovej skúške a vyšetreniu testovacím prístrojom. Pri podozrení na požitie omamných látok, použijeme test, ktorý je na samostatne usporiadanej skupine, skutok oznámime vedúcej úseku starostlivosti o deti, sociálnemu pracovníkovi alebo odbornému tímu. V prípade potreby navštívime lekára, kde sa podrobí ďalším skúškam. Profesionálny náhradný rodič túto skutočnosť oznámi nadriadenému, hneď ako je to možné.

- **Nehody a úrazy detí** – službukonajúci vychovávateľ, alebo profesionálny náhradný rodič poskytne prvú pomoc a informuje koordinátora / nadriadeného, ktorý zabezpečuje náhradnú službu pri deťoch v prípade návštevy lekára. Službukonajúci vychovávateľ, profesionálny náhradný rodič vyhodnotí záznam o úraze. Ak ide o závažný úraz, volá Rýchlu záchrannú službu – 155/112.

Všetky informácie týkajúce sa krízovej situácie dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine, oznamuje profesionálny náhradný rodič neodkladne, najneskôr však do 2. hodín na to určených telefónnych číslach riaditeľa, vedúceho úseku starostlivosti o deti, sociálneho pracovníka centra. Hneď ako je to možné následne situáciu popíše a odošle na uvedenú e- mailovú adresu: domovtornala01@centrum.sk. Podrobne je plán rizikových situácií vypracovaný v krízovom pláne centra.